

USTAWY
TOWARZYSTWA
„MACIERZ SZKOLNA“
DLA
KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO.

CIESZYN 1905.

Nakładem Towarzystwa.

Drukarnia Tow. „Domu Narodowego“ (P. Mitreğa) w Cieszynie.

E.21

292.71.942.8.073 52

Q 340341

§ 1.

Celem „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ jest: zakładanie, utrzymywanie i wspieranie szkół średnich, fachowych i ludowych, tudzież ochronek, z polskim językiem wykładowym, w obrębie Księstwa Cieszyńskiego, dopóki założenia takowych kosztem publicznym uzyskać nie można.

§ 2.

Do osiągnięcia tego celu używany będzie majątek Towarzystwa „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“, a mianowicie:

- a) aby przez to Towarzystwo założone polskie szkoły i ochronki, zaopatrzone były w budynki, lub w ogóle w odpowiednie pomieszczenia, tudzież w nauczycielskie siły i wszelkie potrzeby stosownie do przepisów ustaw państwowych, i żeby w dobrym stanie utrzymywanemi być mogły;
- b) aby tworzonym był kapitał żelazny, zapewniający emeryturę dla nauczycieli przy tychże szkołach;
- c) aby przedewszystkiem założonem zostało gimnazjum polskie w Cieszynie, a następnie inne nadmienione zakłady, według możliwości i potrzeby w Księstwie Cieszyńskim.

§ 3.

Dochody stanowiące majątek „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ składają się:

- a) z wkładek członków i darów przyjaciół tego Towarzystwa;
- b) z ofiar dobroczyńców;
- c) z dochodów zabaw na korzyść „Macierzy“ urządzanych;
- d) ze składek publicznych.

§ 4.

Członkiem „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ może być każda osoba fizyczna i moralna, i stanie się nim, skoro przez Zarząd Towarzystwa przyjętą zostanie.

§ 5.

Członkowie dzielą się na zwyczajnych, założycieli i honorowych:

- a) **zwyczajnym** członkiem jest ten, który przynajmniej 2 K rocznie wpłaca;
- b) **założycielem**, który przynajmniej 50 K na raz wpłaci;
- c) **honorowym**, którego Towarzystwo z powodu większych zasług za takowego uzna.

§ 6.

Prawa i obowiązki członków są:

Wszyscy członkowie mają prawo:

- a) na zgromadzeniach zabierać głos w naradach, stawiać wnioski i głosować we wszystkich sprawach, które się przez głosowanie załatwiają;
- b) podawać zarządowi wnioski pisemne, dotyczące spraw Towarzystwa.

Członkowie zobowiązani są uiszczać swe składki roczne i to w pierwszych trzech miesiącach każdego roku. Wszyscy członkowie powinni także jak najusilniej popierać sprawę Towarzystwa.

§ 7.

Ofiarodawcy, którzy się zrzekają prawa członkostwa, a przyczynią się znaczniejszą sumą do celów Towarzystwa, będą w sprawozdaniach corocznie upamiętniani. W ogóle zaś, wszelkie datki będą w rachunkach rocznych uwidocznione.

§ 8.

Siedzibą „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ jest miasto Cieszyn.

§ 9.

Walne zgromadzenie członków „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ odbywa się rocznie przynajmniej raz, zwykle z początkiem roku szkolnego. Ono:

- a) po zagajeniu go przez prezesa wybiera na czas swych obrad przewodniczącego z grona swych członków nie należących do Zarządu.

- b) wybiera do Zarządu 12 członków i 3 zastępców na trzy lata; z tych 12 członków Zarządu występuje co rok czterech po kolei, a w pierwszym i drugim roku stanie się to przez wylosowanie; z zastępców tak samo co rok występuje jeden; oprócz tego wybiera 3 rewizorów na jeden rok; kierownicy zakładów średnich, utrzymywanych przez „Macierz szkolną“, zasiadają w Zarządzie z głosem wrotnym;
- c) przyjmuje i uchwała sprawozdania i rachunki roczne Zarządu;
- d) stanowi o wnioskach Zarządu lub pojedynczych członków;
- e) mianuje członków honorowych na wniosek Zarządu;
- f) gdyby zaszła potrzeba, zmienia ustawy Towarzystwa.

Aby zgromadzenie było ważnem, potrzeba obecności tylu członków, oprócz Zarządu, ilu wchodzi do Zarządu, to jest przynajmniej 12 z poza Zarządu. Gdyby taka liczba się nie zebrała, po drugim zwołaniu zgromadzenia, wystarczy każda liczba obecnych. Każdym razem zaś ogłasza się zgromadzenie z jego programem, przynajmniej 14 dni naprzód, w piśmie uznanem za organ Towarzystwa.

Wybór członków Zarządu i ich zastępców wykonuje się na zgromadzeniach kartkami nad-

połowiczną większością głosów obecnych; rewizorów można wybierać jawnie lub kartkami nadpołowiczną większością.

Inne sprawy rozstrzygają się jawnie również nadpołowiczną większością głosów; lecz jeżeli chodzi o zmianę ustaw, potrzebne są dwie trzecie głosów obecnych.

Pierwsze zgromadzenie powoła komitet urządzający i będzie nim kierował aż do ukonstytuowania się Towarzystwa.

Protokoły z czynności zgromadzenia podpisuje Zarząd i dwaj członkowie wybrani przez zgromadzenie.

§ 10.

Zarząd „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ kieruje wszystkimi sprawami Towarzystwa i zawiaduje jego majątkiem. W tym celu zgromadza się przynajmniej raz miesięcznie. Tenże:

1. Wybiera z pośród siebie nadpołowiczną większością głosów, przewodniczącego i jego zastępcę, sekretarza, rachmistrza i skarbnika.
2. Przyjmuje członków, może także odmówić przyjęcia bez podania przyczyny; podaje też wnioski do mianowania członków honorowych.
3. Może również wykluczyć członka, do czego potrzebne są dwie trzecie głosów obecnych; wykluczony jednak może odwołać się do walnego zgromadzenia.

4. Zwołuje walne roczne zgromadzenie, któremu zdaje sprawę z swych czynności i przedkłada rachunki do zatwierdzenia; w razie potrzeby zwołuje nadzwyczajne zgromadzenie, jako też na żądanie przynajmniej 20 członków, które w tym razie w przeciągu 5 tygodni ma uskutecznić.
5. Do powzięcia uchwał potrzebną jest obecność 7 członków Zarządu, którzy uchwalają większością swych głosów, a w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego lub jego zastępcy.
6. Jeżeli który członek Zarządu wystąpi lub umrze, wstępuje na jego miejsce zastępca, mający najwięcej głosów. Członek Zarządu, który przez jeden rok nie bierze udziału w posiedzeniach, traci swój mandat.
7. Do pomocy swej mianuje Zarząd osoby swego zaufania, jako okręgowych Delegatów, których zadaniem w szczególności jest zjednywanie członków, wybieranie wkładek rocznych od tychże, przyjmowanie darów i odsełanie zebranych pieniędzy Zarządowi Towarzystwa, a w ogóle zaś wykonywanie poleceń i wspieranie czynności Zarządu w interesie Towarzystwa.
8. Ustanawia także z osób swego zaufania i pod swoją odpowiedzialnością osobne **sekcye** lub miejscowe oddziały dla przejęcia pewnych

czynności w imieniu Zarządu, gdzie się tego okaże potrzeba, a mianowicie przy urządzaniu szkół.

9. Nadewszystko zajmuje się Zarząd zakładaniem i utrzymaniem szkół, stosownie do orzeczenia § 1. i na podstawie ustaw państwa o ile na to środki Towarzystwa pozwalają.
10. Wybiera i ustanawia dla szkół założonych kierownika i inne siły nauczycielskie, uzdólnione według przepisów ustaw państwa; oraz uchwała płace i zapomogi dla tychże.
11. Wszelkie pisma, w imieniu Towarzystwa trzecim osobom wydawane, powinny być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza i zaopatrzone pieczęcią Towarzystwa. Prawne dokumenta, zawierające obowiązki dla Towarzystwa, powinny nadto być podpisanymi przez dwóch członków Zarządu.
12. Członkowie Zarządu wespół i nierozdzielnie ręką za porządne prowadzenie spraw Towarzystwa i zawiadowanie jego majątkiem, jako też zawsze starać się powinni o pomysły rozwój Towarzystwa.

§ 11.

Funkcyonaryusze Zarządu mają następujące szczególne obowiązki:

Przewodniczący jest przedstawicielem „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“, którą

osobiście i pisemnie na zewnątrz zastępuje. On przewodniczy na posiedzeniach Zarządu, wykonuje powzięte uchwały i podpisuje z sekretarzem wszelkie pisma i dokumenta w imieniu Towarzystwa.

Zastępca przewodniczącego zastępuje tegoż w razie jego nieobecności lub na jego żądanie.

Sekretarz prowadzi protokoły z posiedzeń, które wraz z przewodniczącym podpisuje; przygotowuje wszelkie pisma i dokumenty i załatwia korespondencje; zdaje sprawę o stanie i rozwoju Towarzystwa; przechowuje dokumenta i pieczęć Towarzystwa.

Rachmistrz prowadzi księgi spisu członków i rachunkowe, zapisuje do ksiąg wszelkie dochody i wydatki, zdaje sprawę ze stanu majątkowego Towarzystwa, i wspólnie z przewodniczącym wykonuje dozór nad kasą Towarzystwa.

Skarbnik ma w swojej opiece kasę Towarzystwa, przyjmuje i wydaje pieniądze; na każdy wydatek przez Zarząd uchwalony musi mieć asygnację, podpisaną przez przewodniczącego i sekretarza.

§ 12.

Majątek „Macierzy szkolnej“ dzieli się na stały czyli żelazny i obrotowy.

Majątek stały składa się z wkładek założycieli i darów ofiarodawców na ten cel wyraźnie przeznaczonych.

Zaś wszelkie inne dochody, jakoteż procenta ze stałego kapitału, stanowią kapitał obrotowy.

Walne zgromadzenie uchwala, w jaki sposób ma być lokowany kapitał żelazny, którego także można użyć do nabycia nieruchomości na cele Towarzystwa. Majątkiem obrotowym rozporządza Zarząd według preliminarza przez walne zgromadzenie przyjętego.

§ 13.

Wystąpienie z Towarzystwa pozwolonym jest każdemu członkowi po zgłoszeniu piśmiennem pół roku naprzód; do tego terminu też powinien członek uiścić wkładkę swoją, do jakiej się zobowiązał, a takowa może być sądownie ściągnięta. Tak samo, gdyby członek za nieuiszczenie wkładki został wykluczonym, należytość od niego może być sądownie ściągnięta.

§ 14.

Spory w sprawach Towarzystwa pomiędzy członkami powstałe, załatwia się przez sąd polubowny, do którego każda strona wybiera dwóch sędziów, a ci za ugodą lub przez los wybierają piątego za przewodnika. Sąd polubowny w przeciągu 14 dni powinien wydać wyrok, przeciw któremu apelacji niema.

Spory między Zarządem a pojedynczymi członkami Towarzystwa rozstrzyga walne zgromadzenie.

§ 15.

Gdyby Towarzystwo „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“ rozwiązać się miało, do czego potrzeba na wniosek Zarządu uchwały powziętej dwoma trzecimi głosów na walnem zgromadzeniu *ad hoc* zwołanem, lub gdyby rozwiązaniem zostało — wtenczas majątek „Macierzy szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego“, oddanym zostanie do użytku „Towarzystwa naukowej pomocy dla Księstwa Cieszyńskiego“, które jednak zobowiązuje się, jeżeliby „Macierz szkolna dla Księstwa Cieszyńskiego“ z tym samym celem odżyła, oddać jej ten majątek napowrót.

W razie, gdyby przy rozwiązaniu „Macierzy szkolnej“, „Towarzystwo naukowej pomocy“ nie istniało, rozporządzi walne zgromadzenie, lub gdyby takowe stało się niemożliwem, Zarząd, co się ma stać z majątkiem Towarzystwa. W każdym razie może być majątek ten użyty tylko na cele humanitarne.

L. 12625.

Istnienie tego towarzystwa według treści powyższego zmienionego statutu zatwierdza się w myśl § 9. ustaw z dnia 15. listopada 1867, L. 134. Dz. u. p.

C. k. śląski rząd krajowy.

Opawa, dnia 30. maja 1905.

Za c. k. Prezydenta krajowego:

